

Nr 592

Av herr **Bohman m. fl.**, om vissa åtgärder till främjande av trafiksäkerheten.

(Lika lydande med motion nr 501 i Första kammaren)

Trafikdöden på våra svenska vägar har under den senaste tioårsperioden krävt drygt 9 500 offer. Samtidigt har ytterligare 200 000 skadats, och mer än 20 000 av dessa har blivit invalidiserade för återstoden av livet. De ekonomiska förlusterna i direkta skador och indirekt produktionsbortfall under samma tidsperiod har uppskattats till bortåt tiotusen miljoner kronor, d.v.s. omkring 1 miljard om året. Dessa siffror anger med önskvärd tydlighet den vikt som måste tillmätas trafiksäkerhetsproblemet. En närmare analys av den dystra statistiken visar emellertid också att trafikolyckorna icke behöver ses som en naturlig och oundviklig företeelse i det moderna samhället. Medan olyckorna under 50-talets första hälft ökade i ungefär samma takt som trafiktätheten har under senare år en relativ förbättring ägt rum. Det betyder att olyckornas antal icke behöver stå i någon given proportion till trafikintensiteten utan att en kraftfull och samordnad insats från samhällets sida väsentligt kan förbättra statistiken, trots motorismens fortsatta ökning.

Insatserna på trafiksäkerhetens område är mångskiftande och berör en rad olika områden. Olycksorsakerna och olycksriskerna måste utforskas och i möjligaste mån elimineras. Vägbyggandet och vägunderhållet måste till omfattning och kvalitet kunna möta en starkt ökad biltäthet. Trafikanterna måste ges utbildning och upplysning. Efterlevnaden av trafikbestäm- melserna måste övervakas. På ett flertal av dessa områden pågår utredningar. Vikten av att arbetet inom dessa bedrivs skyndsamt och att deras rön snabbt och målmedvetet omsättes i praktisk handling kan inte nog understrykas. Enligt vår mening har de förslag för att minska olyckornas antal som under senare år framlagts av olika utredningar blott delvis och i alltför ringa utsträckning blivit realiserade.

Genom trafikens snabba tillväxt och det därmed accentuerade trafiksäkerhetsproblemet har frågan om en samordning av de olika myndigheterna på vägtrafikens område på nytt aktualiserats. Förslag om inrättande av ett särskilt organ för trafiksäkerheten har tidigare vid upprepade tillfällen diskuterats. Sålunda väcktes förslag därom av 1945 års trafiksäkerhetskommitté. Förslaget innebar att ett centralt verk skulle inrättas, till vilket hu-

vudparten av trafiksäkerhetens uppgifter skulle koncentreras. Inom verket skulle inrymmas dels en delegation för fortlöpande granskning av inträffade olyckor och dels en delegation för vetenskaplig forskning. Till verket borde, enligt kommitténs förslag, från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen överföras uppgiften att vara chefsmyndighet för bilinspektörerna. Från länsstyrelserna skulle överflyttas bestyret med utfärdande och återkallande av körkort samt tillsynen av körkortsinnehavarna.

Enligt vår mening bör frågan om organisationen av övervakningsmyndigheterna på vägtrafikens område nu tas upp till prövning. Om ledningen av de arbetsuppgifter som direkt sammanhänger med själva trafiken och trafiksäkerheten överfördes till ett särskilt organ skulle trafiksäkerhetsarbetet kunna bedrivas mera effektivt och planmässigt. Det nya organet skulle överta de uppgifter som för närvarande ligger hos trafikbyrån i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — i den mån dessa icke har direkt samband med vägbyggande och vägunderhåll. Statens bilinspektion bör hänföras till det nya organet. Därmed skulle prövningen av körkort, tillsynen över bilskolorna liksom kontrollen av motorfordonsparken ingå däri. I olika sammanhang har, bl. a. av 1945 års trafiksäkerhetskommitté och organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958, föreslagits att ett särskilt trafikinstitut skulle skapas med uppgift att samordna utbildning och undervisning av praktiskt taget alla kategorier som är verksamma i trafiksammanhang, t. ex. polisens trafikövervakande personal, bilskolelärare samt lärare som ansvarar för trafikundervisning i skolorna. Vi förutsätter att det nya institutet tillkommer och knytes till det av oss förordade organet. Dit skulle även anknytas sakkunskap avsedd att stå kommunerna till tjänst i fråga om trafikplanering och trafikledning.

En effektiv trafikövervakning är ett viktigt led i en politik som syftar till ökad trygghet i trafiken. Denna synpunkt har även tidigare understrukits i utredningar och utskottsutlåtanden. En del åtgärder har också vidtagits för att förstärka polisens möjligheter att sköta denna uppgift. Enligt vår mening har emellertid problemet ännu icke fått en tillfredsställande lösning. Resurserna synes inte på långt när utbyggda för att motsvara de krav som den ständigt ökade motortrafiken ställer. I alltför ringa utsträckning har trafikanterna känsla av att det sker en verkligt effektiv övervakning exempelvis medelst rörliga polispatruller.

I sina petita för nästa budgetår hade statspolisintendenten föreslagit en förstärkning av övervakningsresurserna med 55 man. Departementschefen har i statsverkspropositionen visserligen vitsordat att en förstärkt polisövervakning avsevärt ökar trafiksäkerheten på våra vägar och uttalat, att polisens resurser successivt måste stärkas alltefter trafikens utveckling. Trots detta har han inskränkt sig till att yrka på en förstärkning med endast 40 av de äskade 55 tjänsterna. Detta måste anses otillfredsställande. Mot bakgrunden av det faktum att trafikolyckorna nu beräknas kosta landet mer

än 1 miljard kronor om året måste rimliga utgifter för trafikolyckornas bekämpande, alldeles fränsett de humanitära skälen, betraktas som en klok investering. Vi yrkar därför att statspolisintendentens äskande på denna punkt måtte beviljas. Vi beräknar kostnaderna härför till 220 000 kronor.

Oberoende av berörda personalförstärkning bör enligt vår mening genom Kungl. Maj:ts försorg klarläggas hur den trafikövervakande verksamheten ute på vägarna skall bedrivas för att åstadkomma största möjliga effektivitet. En redovisning bör därefter snarast lämnas riksdagen om de lämpliga formerna för den fortsatta trafikövervakningen och för de utbildnings- och rekryteringsproblem som kan aktualiseras vid en fortsatt ytterligare utbyggnad av ifrågavarande för trafiksäkerheten betydelsefulla verksamhet.

En trafiksäkerhetsforskning med tillräckliga resurser är av grundläggande betydelse för möjligheterna att uppnå en tryggare trafik. Statens trafiksäkerhetsråd har nyligen efter verkställd utredning erhållit samma fristående ställning som övriga forskningsråd — en ställning som vi förutsätter skall bibehållas. Trafiksäkerhetsrådet har i sina petita för budgetåret 1963/64 bl. a. äskat anslag för 8 nya tjänster samt ett förhöjt forskningsanslag från 700 000 till 800 000 kronor. Departementschefen anför emellertid att han inte kan biträda rådets förslag om inrättande av nya tjänster. Kostnaderna för avlöning av personal för forskningsuppgifter torde därför även i fortsättningen bestridas från rådets anslag till forskning. Forskningsanslaget föreslås i stället utgå med 900 000 kr. Det är att märka att detta i realiteten innebär en minskning av rådets anslagsäskande för kommande budgetår med ungefär 115 000 kr. Det torde för trafiksäkerhetsforskningen vara av stor betydelse om trafiksäkerhetsrådet har möjlighet att i fastare former än hittills kunna knyta forskarkrafter till sig. Det är också känt att det råder brist på personer som är lämpade och intresserade för dessa forskningsuppgifter. Möjligheterna att ge trafiksäkerhetsrådet en fastare organisation bör därför, enligt vår mening, tas upp till närmare prövning. Detta bör självfallet ske snarast möjligt och utan att avvakta den av oss förordade utredningen om ett centralt organ på vägtrafikens område.

Med åberopande av vad här anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om ett samordnat organ för de uppgifter som direkt sammanhänger med själva trafiken och trafiksäkerheten,

att riksdagen måtte bevilja statspolisintendentens äskande om 15 tjänster utöver Kungl. Maj:ts förslag och i anledning därav till *statspolisorganisationen i gottgörelse till*

polisdistrikten för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 32 732 000 kr. därav 21 910 000 kr. att avräknas mot automobilskattmedlen, samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att möjligheterna att ge statens trafiksäkerhetsråd en fastare organisation upptages till prövning.

Stockholm den 26 januari 1963

Gösta Bohman

Erik Magnusson
i Tumhult

Gust. Nilsson
i Göingegården
